

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/119/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120209107
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5120209107.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej a členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča, dieťa rodičov – matky A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom D. XXXX/X, XXX XX E., zastúpená zástupcom Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., so sídlom Mariánske námestie 2, 010 01 Žilina, IČO: 36 855 278 a otca – F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom G. H. XXXX/XX, XXX XX I., zastúpeného právnym zástupcom Mgr. Ladislavom Švaňom, advokátom, so sídlom J. K. XX, XXX XX E., o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 37P/156/2020-353 zo dňa 4. októbra 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 37P/156/2020-353 zo dňa 4. októbra 2023 potvrdzuje s tým, že výrok o zameškanom výživnom znie:
„Zameškané výživné za obdobie od 1.1.2023 do 31.10.2023 vo výške 320 Eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 50 Eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok“.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej A. mesačne sumou 120,- Eur s účinnosťou od 01.01.2023 a v sume 130,- Eur s účinnosťou od 01.09.2023 vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky. Zameškané výživné za obdobie od 01.01.2023 do 31.10.2023 vo výške 320,- Eur okresný súd povolil otcovi splácať v štyroch mesačných splátkach po 50,- Eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Styk bol upravený tak, že otec je oprávnený sa stýkať s maloletou A.:

- každý párný týždeň v roku od stredy od 16:00 hod., kedy maloletú vyzdvihne v škole, ak nebude školské vyučovanie, v mieste bydliska matky, do nedele do 19:00 hod., kedy dieťa odovzdá v mieste bydliska matky.

Táto úprava styku podľa napadnutého rozsudku okresného súdu sa nebude realizovať

- počas vianočných a novoročných sviatkov, kedy je oprávnený otec stretávať sa s maloletou A. každý nepárny rok od 24.12. od 13:00 hod. do 26.12. do 18:00 hod. a každý párný rok od 24.12. od 09:00 hod. do 13:00 hod. a od 30.12. od 13:00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18:00 hod.,

- počas jarných prázdnin, kedy je otec oprávnený stretávať sa s maloletou A. každý nepárny rok od pondelka 10:00 hod. do nedele do 18:00 hod.,

- počas veľkonočných sviatkov, kedy je otec oprávnený stretávať sa s maloletou A. každý párný rok od piatka od 08:00 hod. do pondelka do 18:00 hod.,

- počas letných prázdnin, kedy je otec oprávnený stretávať sa s maloletou A. prvý celý prázdninový týždeň v mesiaci júl od pondelka od 09:00 hod., do nedele do 19:00 hod. a prvý celý prázdninový týždeň v mesiaci august od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 19:00 hod.. Preberanie a odovzdanie maloletej bude prebiehať v mieste bydliska matky a matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť. O trovách prvoinštančného konania bolo rozhodnuté tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Okresný súd v odseku 1. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na návrh, ktorým sa otec maloletej A. domáhal rozhodnutia súdu, ktorým maloletá bude zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že oprávnenie zastupovať a spravovať majetok maloletej budú mať obaja rodičia a výživné nebude určené. V návrhu otec maloletej uviedol, že okrem iného sa rodičia dohodli na striedavej osobnej starostlivosti.

3. V odseku 2. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na vyjadrenie matky, ktorá žiadala zveriť maloletú do jej osobnej starostlivosti s určeným výživným 250,- Eur mesačne s návrhom úpravy stretávania sa otca s maloletou A..

4. Okresný súd uviedol, že pôvodne o návrhu otca rozhodol rozsudkom č.k. 37P/156/2020-211 zo dňa 14.12.2022 tak, že maloletú A. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej A. mesačne sumou 120,- Eur od 01.01.2023 s úpravou styku otca s maloletou každý párny týždeň od piatka od 16:00 hod. do pondelka do 08:00 hod. a každý nepárny týždeň v utorok a štvrtok od 16:00 hod. do 18:30 hod.. Okresný súd zároveň upravil styk otca s maloletou počas vianočných a novoročných sviatkov, jarých prázdnin, veľkonočných sviatkov a letných prázdnin. Obidvom rodičom uložil podrobiť sa odbornému poradenstvu na ÚPSVaR, Referáte poradensko-psychologických služieb za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie.

5. V odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na to, že voči pôvodnému rozsudku podal odvolanie otec, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 8CoP/19/2023-309 zo dňa 28. apríla 2023 s názorom, že doteraz zistený skutkový stav neumožňuje prijať záver o tom, že je v záujme maloletej jej zverenie do výlučnej osobnej starostlivosti len niektorému z rodičov. Podrobne v odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, čo bolo Krajským súdom v Žiline ako odvolacím súdom uložené v rámci nového konania s tým, že po doplnení dokazovania bude okresný súd v ďalšom vychádzať z prezentovaných právnych záverov a usmernení odvolacieho súdu.

6. Okresný súd poukázal na rozsah vykonaného dokazovania vyjadreného v odsekoch 7. až 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku.

7. V odsekoch 23. až 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na vyjadrenia otca, matky maloletého dieťaťa, právnych zástupcov rodičov na nariadených pojednávaníach. V odseku 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že vykonal výsluch maloletej v neprítomnosti rodičov, za prítomnosti kolízneho opatrovníka, pričom maloletá nesúhlasila so sprístupnením záznamu z jej výsluchu rodičom. Súhlasila s oboznámením rodičov o tom, že nechce nič na tom, ako je to teraz, meniť. Okresný súd preto uznesením rozhodol, že zakazuje sprístupnenie nahrávky dieťaťa rodičom s výnimkou sprístupnenia nahrávky na účely opravného súdneho konania. Okresný súd vychádzal z toho, že v prípade, ak by bol záznam sprístupnený neskôr rodičom, bol by tým zmarený účel výsluchu dieťaťa, t.j. slobodné a neovplyvnené vyjadrenie jej názoru, pričom samotná maloletá prejavila želanie, aby nahrávka nebola sprístupnená rodičom.

8. Na zistený skutkový stav okresný súd aplikoval Čl. 5 veta prvá Zákona o rodine, ust. § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, 3, 5, § 25 ods. 2, § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 – 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s ust. § 44 CMP.

9. Podľa dokazovania mal za preukázané, že rodičia maloletej A. spolu nežijú a nedošlo medzi nimi k dohode ohľadne výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletej A..

10. Okresný súd zistil, že rodičia s maloletou žili v spoločnej domácnosti do marca 2022, kedy matka s maloletou odišli. V auguste 2020 sa matka s maloletou presťahovala do E., maloletá naďalej chodila do MŠ F. H.. V novembri 2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého bola maloletá zverená dočasne do osobnej starostlivosti matky. Rozchádzali sa tvrdenia rodičov o výkone starostlivosti o maloletú po neodkladnom opatrení, keď otec tvrdil, že ju mali v striedavej starostlivosti, matka potvrdila, že sa nedodržiavalo striktné neodkladné opatrenie, ale keď chcela byť dcéra dlhšie, tak to dovolila. V septembri 2022 maloletá nastúpila do 1. ročníka Základnej školy D. L. J. E.. Od začiatku roku 2023 maloletá chodí v párnom týždni na víkendy k otcovi, styk v nepárnom týždni v zmysle neodkladného opatrenia v utorok a štvrtok sa nerealizuje. Rodičia sa vedia dohodnúť aj na styku otca s maloletou v iných termínoch, na druhej strane v párnom týždni na žiadosť maloletej túto otec vozí k matke neskôr.

11. Okresný súd uskutočnil výsluch maloletej primeraným spôsobom s ohľadom k jej veku a zameral sa na zistenie jej názoru na formu starostlivosti, spôsob trávenia času s rodičmi, prípravy do školy. Pri výsluchu maloletá súhlasila s tým, aby súd oboznámil rodičov o tom, že nechce na tom, ako je to teraz, aby sa to menilo. Vo zvyšku nesúhlasila so prístupným zvukovým záznamu z výsluchu.

12. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, zaistenie potrieb maloletého dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa.

13. Výsledky dokazovania preukázali, že obaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť o maloletú, neboli zistené nedostatky týkajúce sa spôsobilosti každého z rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú, nedostatky neuvádzal ani kolízny opatrovník. Oproti poslednému rozhodnutiu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej A. prvoinštančným súdom došlo k podstatnému zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, čo prezentovali obaja rodičia. Títo vedia spolu komunikovať o maloletej, jej odovzdávaní, preberaní, príprave do školy, informujú sa o zdravotnom stave. Vedia dohodnúť styk nad rámec doterajšej úpravy rozhodnutím súdu ako i skrátiť pobyt u otca, ak to maloletá vyžaduje, čo otec rešpektuje a zavezie maloletú k jej matke. K čiastočným nezhodám však stále dochádza, v niektorých otázkach – voľba nepovinného predmetu, vycestovanie maloletej, záujmové krúžky, pričom v zásade otec docielil svoj názor (maloletá zmenila nepovinný predmet z etickej výchovy na náboženstvo, maloletá nemohla vycestovať na dovolenku pre nesúhlas otca – v tom čase mal s ňou podľa neodkladného opatrenia súdu styk, maloletá pre nevodenie otca na gymnastiku, tento krúžok už nenavštevuje, otec presadil krúžok anglického jazyka). V tomto smere mal okresný súd za to, že schopnosť, ochota rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa je na strane matky väčšia, táto kompromisne pristúpi na požiadavky otca.

14. Tvrdenia otca o realizácii striedavej osobnej starostlivosti v minulosti matka nepotvrdila, uviedla, že sa čiastočne táto realizovala, avšak maloletá to neznášala dobre, neskôr, po nariadení neodkladného opatrenia toto podľa matky nebolo striktné realizované, ale nepotvrdila vyjadrenia otca, že fakticky došlo k striedavej osobnej starostlivosti. Vyjadrenia rodičov sa v tomto smere čiastočne rozchádzali, zhoda bola len v tom, že od nariadenia pojednávania (jar 2022) dieťa nie je v striedavej osobnej starostlivosti. Nebolo tak preukázané, že by maloletá v režime striedavej starostlivosti fungovala dlhobojšie, že by bola na tento režim navyknutá. Okresný súd považoval za podstatnú v tomto štádiu konania skutočnosť, že maloletá už v súčasnosti je žiačkou druhého ročníka základnej školy, pribudnú jej školské povinnosti, musela si zvyknúť na nový režim dňa, kedy po návrate zo školského zariadenia pribudli aj školské povinnosti. Zároveň okresný súd v rámci opätovného výsluchu maloletej (predtým kolíznym opatrovníkom) mal za to, že maloletá i keď vzhľadom na vek nechápe podstatu striedavej osobnej starostlivosti, vie, aj keď svojím spôsobom, formulovať svoju vôľu a tá bola nemeniť nič na súčasnom stave. Hoci súd nie je viazaný názorom maloletého dieťaťa, je potrebné naň prihliadať. Okresný súd k tvrdeniam otca, že mu dcéra povedala, že chce byť s rodičmi narovnať a že to zvládala, keď mala štyri roky, poukázal na to, čo mu bolo komunikované aj zo strany psychologičky na RPPS, že dieťa každému z rodičov hovorí to, čo si myslí, že by chceli počuť. Podľa názoru okresného súdu nadobudnutého aj na základe výsluchu maloletej, má táto otca rada, rada s ním trávi čas, avšak bližšiu citovú väzbu má na matku, čo vyplýva aj zo správy z poradensko-psychologického procesu (odsek 15. odôvodnenia rozsudku okresného súdu), podľa ktorej maloletá vzťahovo preferuje o niečo viac matku. Zmena jej aktuálneho režimu na striedavú osobnú starostlivosť týždeň u každého rodiča by nebola pre ňu vhodná, mohla byť narušiť stabilitu jej výchovného prostredia, vyvolať nepriaznivé dôsledky na jej psychický

vývin. Rovnako psychologička na referáte poradensko-psychologických služieb navrhovala rodičom postupné rozširovanie styku aj z týchto dôvodov, okresný súd znalecké dokazovanie za účelom zistenia (ne)vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti o maloletú nenariadil, pretože mal za to, že uvedený zistený skutkový stav dáva dostatočný podklad pre rozhodnutie súdu.

15. Pre úplnosť k vyjadreniam otca o tom, že matka maloletej odišla, našla si iného a nevie, prečo by mal na to doplácať a byť menej s maloletou, okresný súd uviedol, že striedavá osobná starostlivosť nemôže slúžiť na odstránenie, resp. nápravu dôsledku rozpadu partnerského vzťahu rodičov maloletej.

16. Okresný súd zohľadnil všetky podstatné okolnosti a zveril maloletú A. do osobnej starostlivosti matky.

17. Výrok o zastupovaní maloletej a správe jej majetku oboma rodičmi bol vyjadrený v súlade s ust. § 28 ods. 2 Zákona o rodine, keďže nebolo zistené, že by rodičia alebo niektorý z nich mali tieto práva pozastavené, prerušené alebo ich boli pozbavení.

18. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti otca na maloletú okresný súd skúmal odôvodnené potreby maloletej, ktorá je žiačkou 2. ročníka základnej školy, je zdravá. Okrem bežných výdavkov na stravu, ošatenie, hygienické potreby má výdavky spojené so školou, družina, obedy, triedny fond, ZRPŠ, školské pomôcky cca 40,- Eur mesačne. Maloletá chodí od septembra 2023 na anglický jazyk mesačne 12,- Eur + na začiatku roka 30,- Eur zápisný poplatok. Odôvodnené potreby maloletej predstavujú sumu cca 250,- Eur, od septembra 2023 cca 260,- Eur.

19. Matka maloletej je zamestnaná, jej priemerný príjem z pracovného pomeru do 09/2022 bol okolo 950,- Eur, od 10/2022 do 08/2023 v priemere 1.033,58 Eur, uplatňuje daňový bonus, poberá prídavky na dieťa. Iné príjmy, vyživovacie povinnosti matka nemá. Býva u partnera v jeho byte, výdavky na bývanie platí partner, matka platí stravu. Po prevedení podielu na byte na otca, na jeho požiadanie, aby mu zaplatila 4.000,- Eur za to, že tam dva roky bývala, mu spláca po 200,- Eur mesačne. Matka vlastní motorové vozidlo Seat, rok výroby 2005, nehnuteľnosti nevlasťní. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

20. Otec bol nezamestnaný, bez zmluvy pracoval vo firme, kde mal podľa jeho vyjadrení minimálnu mzdu. Bol spoločníkom obchodnej spoločnosti Instedo Holding s.r.o., z ktorej činnosti neudával žiadny príjem a v ktorej spoločnosti obchodný podiel previedol bezodplatne dňa 01.06.2023. Od 30.01.2023 je držiteľom oprávnenia na výkon podnikateľskej činnosti, z ktorej udával príjem 1.300,- až 1.500,- Eur mesačne. Vlastní byt, v ktorom býva. Okrem výdavkov na bývanie a výdavkov na osobné potreby, spláca úver na bývanie vo výške 377,- Eur, neskôr po zvýšení 487,- Eur.

21. Okresný súd uviedol, že výšku vyživovacej povinnosti matka žiadala určiť od právoplatnosti rozsudku. V čase posledného rozhodovania o návrhu okresný súd určil výživné od 01.01.2023 z dôvodu, že v prípade podania odvolania a určenia vyživovacej povinnosti od právoplatnosti rozsudku je predpoklad oddialenia skončenia veci a zabezpečenie riadnej výživy maloletej, bolo v jej záujme. Okresný súd z týchto dôvodov aj v napadnutom rozhodnutí určoval výživné od januára 2023, pričom u otca vychádzal z ním tvrdeného príjmu z podnikateľskej činnosti, u matky z príjmu zo závislej činnosti. Okresný súd zohľadnil, že matka uplatňuje daňový bonus a poberá rodinné prídavky na maloletú, na druhej strane však zabezpečuje maloletej osobnú starostlivosť a bytové potreby vo väčšom rozsahu, ako otec. Za obdobie od 01.01.2023 do 31.08.2023 určil výživné 120,- Eur a za obdobie od 01.09.2023 s poukazom na pribudnutý výdavok na anglický jazyk a na záväzok otca tento platiť, zaviazal otca výživným 130,- Eur, pričom mal za to, že jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery umožňujú podieľať sa na úhrade odôvodnených výdavkov maloletej tak, ako uviedol vo výroku svojho rozsudku.

22. Zameškané výživné za obdobie od 01.01.2023 do 31.10.2023 okresný súd určil vo výške 320,- Eur, a to za obdobie 8 mesiacov po 120,- Eur a 2 mesiace po 130,- Eur, spolu 1.220,- Eur, ktorú sumu znížil o uhradené výživné v mesiacoch 1-5/2023 po 120,- Eur a v mesiacoch 6-10/2023 po 60,- Eur, spolu 900,- Eur. Okresný súd povolil otcovi splácať dlžné výživné v splátkach po 50,- Eur spolu s bežným výživným s tým, že ak sa dostane do omeškania s ktoroukoľvek splátkou, stáva sa celý dlh splatným naraz.

23. Súd prvej inštancie uviedol, že maloletá má právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, ako i na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho styku s otcom. Pri zverení maloletej do osobnej starostlivosti tieto práva zabezpečuje úprava styku otca s maloletou. Okresný súd pristúpil

k rozšíreniu styku otca s maloletou v týždni, keď s ňou mal víkend tak, že maloletá bude u otca už od stredy, pričom styk počas týždňa, kedy mal otec s maloletou styk v utorok a štvrtok poobede, nerealizovali samotní účastníci. Pre maloletú je takéto rozšírenie styku s otcom novou skutočnosťou, pričom okresný súd mal za to, že v súčasnosti už rodičia vedia reflektovať na potreby a požiadavky maloletej, ktoré postupné navykanie na tento režim môžu sprevádzať a vedia o tom komunikovať v záujme maloletej. Okresný súd upravil styk vianočných a novoročných sviatkov, veľkonočných sviatkov, jarých a letných prázdnin v zásade na princípe striedania oboch rodičov.

24. O trovách súdneho konania okresný súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď neboli zistené dôvody pre aplikáciu ust. § 53 - § 56 CMP.

25. Proti rozsudku okresného súdu, a to proti výrokom I., III., IV. v zákonnej lehote podal odvolanie otec maloletého dieťaťa z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil otcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

26. Otec maloletej A. prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu (ďalej aj len „otec maloletej“ resp. „odvolateľ“) poukázal na to, že v poradí prvý rozsudok okresného súdu bol zrušený rozsudkom krajského súdu č.k. 8CoP/19/2023-309 zo dňa 28.04.2023 a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. V novom konaní vydaný napadnutý rozsudok vykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti. Pokiaľ otec maloletej podáva odvolanie proti výroku I. rozsudku okresného súdu o zverení maloletej do výlučnej osobnej starostlivosti matky, tak jeho odvolanie sa vzťahuje aj na výroky III., IV., ktoré nie je možné bez ďalšieho posudzovať izolovane a sú závislé práve od výroku I. rozsudku okresného súdu. Otec maloletej namietal, že okresný súd nepostupoval v zmysle zrušujúceho rozsudku krajského súdu, keď svoje rozhodnutie o nevyhovení návrhu otca maloletej na striedavú osobnú starostlivosť odôvodnil „len“ stabilitou výchovného prostredia maloletej. Podľa odvolateľa okresný súd opomenul sa venovať predovšetkým najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa. Stabilita výchovného prostredia dieťaťa nemôže byť sama o sebe argumentom pre vylúčenie striedavej starostlivosti, keďže vo výsledku by k zmene nemuselo dôjsť nikdy s poukazom aj na rozhodnutia ústavného súdu, na ktoré odvolateľ poukázal v časti I. podaného odvolania označenej ako stabilita výchovného prostredia. Najlepší záujem dieťaťa nie je možné stotožňovať s nemennosťou výchovného prostredia bez ďalšieho. Okresný súd svojim rozhodnutím vylúčil do budúcnosti možnosť striedavej starostlivosti. Okresný súd neuviedol, ktoré ním vykonané dôkazy odôvodňujú jeho „obavu“ o možnom narušení stability výchovného prostredia maloletej. V tomto smere hypoteticky vyjadrenej obavy, nepriaznivých dôsledkov na psychický vývin maloletej absentuje dokazovanie, vysvetlenie úvah súdu prvej inštancie, na základe čoho má byť dôvodná obava o možnom narušení stability výchovného prostredia maloletej a o možnom vyvolaní nepriaznivých dôsledkov na psychický vývin maloletej. Odvolateľ opätovne poukázal na zrušujúci rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/19/2023-309 zo dňa 28.04.2023, a to odsek 13. odôvodnenia tohto rozsudku. Otec maloletej uviedol, že maloletá má svoje stabilné zázemie v bydlisku otca v I., kde maloletá vyrastala už od svojich dvoch rokov a kde sa do súčasnosti vracia k otcovi v režime okresným súdom upraveného osobného styku otca s maloletou dcérou. Okresný súd nedostatočne posúdil, či zverenie do výlučnej osobnej starostlivosti matky je v záujme maloletej. Maloletá do tohoto času tretinu času bola v domácnosti otca a pri striedavej osobnej starostlivosti by v domácnosti otca trávila polovicu času, preto z hľadiska stability pomerov sa javí, že ide o zmenu nie príliš zásadnú a navyše takú, ktorá sa javí v záujme dieťaťa. Záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov a prioritným hľadiskom je vždy najlepší záujem dieťaťa.

K najlepšiemu záujmu dieťaťa odvolateľ poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu ČR v časti II. odvolania v spojení s článkom 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, článkom 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd s tým, že súdy sú povinné vec individuálne s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam a zvláštnostiam posudzovať, na základe uplatnenia zásady proporcionality nájsť riešenie, ktoré nebude neprimerane obmedzovať ani právo žiadneho z rodičov. Podľa odvolateľa nie je možné, aby všeobecné súdy postoj maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a svoje rozhodnutie založili len na jeho želaní a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmu. Maloletá prechováva voči otcovi a otec voči maloletej silné citové puto a maloletá je zvyknutá bývať v mieste bydliska otca, kde nachádza svoj domov už v podstate od druhého roka svojho narodenia až do súčasnosti. Podľa odvolateľa okresný súd opomenul najlepší záujem maloletého dieťaťa, nezdôvodnil,

že by zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti nebolo v najlepšom záujme maloletej a na druhej strane okresný súd nedospel ani k záveru, podľa ktorého by zverenie maloletej do výlučnej osobnej starostlivosti bolo v jej najlepšom záujme. Najlepší záujem maloletého dieťaťa nebol vyvážený s ostatnými oprávnenými záujmami, predovšetkým otca maloletej a v rozpore so zásadou proporcionality. Okresný súd rozhodol tak, že neprimerane obmedzil právo otca zaručené v článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd. Podľa otca maloletej z rozhodnutia okresného súdu nevyplýva vysporiadanie sa s vykonanými dôkazmi v prospech vhodnosti výchovného prostredia u otca v konkurencii s vhodnosťou výchovného prostredia u matky cez prizmu najlepšieho záujmu maloletej, hoci Zákon o rodine v ustanovení § 24 ods. 1 vyžaduje aby súd skúmal, či striedavá starostlivosť bude v záujme maloletej. V tomto smere okresný súd osobitné dokazovanie nevykonával. Ani nesúhlas jedného z rodičov so zverením do striedavej osobnej starostlivosti nemôže byť sám o sebe rozhodujúcim faktorom. Nesúhlas niektorého z rodičov so striedavou výchovou sám o sebe nemôže byť dôvodom pre vylúčenie striedavej výchovy. Otec maloletej mal za to, že pri rozhodovaní okresného súdu boli opomenuté rozhodujúce skutočnosti, a to zmena bydliska maloletej v dôsledku odchodu matky s maloletou dcérou zo spoločnej domácnosti a prihlásenie trvalého pobytu maloletej matkou z I. do E. bez vedomia otca, prihlásenie maloletej matkou na Základnú školu D. J. E. bez vedomia otca, prihlásenie maloletej matkou v prvom ročníku povinnej školskej dochádzky na etickú výchovu ako aj na gymnastiku bez vedomia otca. Týmito okolnosťami sa okresný súd nezaoberal, navyše napadnutým rozhodnutím okresný súd „odmenil“ matku za jej nezákonné správanie, ak v rozpore s § 35 Zákona o rodine rozhoduje sama bez otca o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, o ktorých sa musia dohodnúť obaja rodičia. Otec maloletej poukázal aj na iné konania týkajúce sa maloletej v štádiu nariadenia neodkladného opatrenia. Otec maloletej namietal jednostranné hodnotenie vykonaných dôkazov, závery prijaté v rozpore s dôkazmi. Namietal odsek 48. odôvodnenia napadnutého rozsudku s tým, že práve napadnutým rozhodnutím okresný súd „potrestal“ otca maloletej (časť III. odvolania).

V časti IV. odvolania poukázal na rešpekt k rodičovskej role druhého rodiča s tým, že výlučne rodič starajúci sa o dieťa nemá odmietat' výchovné pôsobenie druhého rodiča, nemá byť proti nemu a priori negatívne zameraný. Podľa Ústavného súdu ČR záujem dieťaťa vyžaduje, aby sa na jeho výchove výraznejšie podieľal aj otec, teda prvok mužský, ktorý je schopný napomáhať dieťaťu vhodnou formou aj so školskými prácami a nezastupiteľným spôsobom sa podieľať na jeho postupne sa vyvíjajúcej životnej orientácii. Poukázal na opomenutie rozhodujúcich skutočností, a to nepravdivé osočovanie otca zo strany matky, že otec mal odovzdávať maloletú do materskej školy opakovane chorú, odmietanie výchovného pôsobenia otca bez akéhokoľvek logického základu zo strany matky, ktorá bez logického vysvetlenia v rozpore s najlepším záujmom maloletej odôvodňovala svoj návrh na zverenie maloletej do jej starosti odvolaním sa na stabilitu výchovného prostredia, tým že „dieťa bude mať jednu domácnosť a jednu detskú izbu“. Matka bez logického základu popiera rolu otca a jeho výchovné pôsobenie na maloletú dcéru pri plnení si školských povinností, nepravdivo obviňovala otca zo zanedbania starostlivosti o maloletú, ktoré skutočnosti zostali bez povšimnutia zo strany okresného súdu.

K názoru maloletého dieťaťa v časti V. odvolania podaného otcom maloletej bolo poukázané na judikatúru ústavného súdu, pojednávajúce konané pred okresným súdom dňa 19.07.2023 s tým, že okresný súd mal venovať zvýšenú pozornosť práve okolnostiam, za ktorých bol utváraný postoj maloletého dieťaťa, ktorý mal byť pri výsluchu na pojednávaní konanom dňa 19.07.2023 prezentovaný tým spôsobom, že „nechce na tom, ako to teraz je, nič meniť“. Pri názore maloletej podľa odvolateľa okresný súd nechal bez povšimnutia ďalšie skutkové zistenia, keď maloletá pri šetrení pomerov kolíznym opatrovníkom uviedla, že „jej je dobre u tatina aj u maminy“. K názoru maloletej sa otec nemôže a ani nevie vyjadriť z dôvodu nesprávneho, nezákonného postupu okresného súdu, ktorý síce realizoval výsluch maloletého dieťaťa procesne korektným spôsobom v zmysle § 38 ods. 2 CMP, ale nevysvetlil prečo k takémuto výsluchu v neprítomnosti rodičov a ich právnych zástupcov pristúpil, znemožnil otcovi oboznámiť sa so zvukovým záznamom z výsluchu maloletej, a tým znemožnil v rámci riadneho opravného prostriedku prípadne namietat' aj skutočnosti týkajúce sa veci samej. Otec maloletej poukázal na podanie okresného súdu zo dňa 07.10.2023, ktoré je priamo v rozpore s obsahom vyhláseného uznesenia, pričom postup okresného súdu podľa odvolateľa nemá oporu ani v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, z ktorého vyplýva jeho právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Okresný súd nesprávnym postupom znemožnil otcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti otec maloletej podporne poukázal na jednotlivé nálezy ústavného súdu. K režimu predchádzajúcej striedavej starostlivosti otec v odvolaní uviedol, že táto na základe dohody rodičov bola realizovaná minimálne v období pred podaním návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej, až do nariadenia neodkladného opatrenia

uznesením zo dňa 11.11.2020. Táto skutočnosť vyplýva aj zo Správy ÚPSVaR Žilina zo dňa 08.10.2020 a potvrdila to aj matka maloletej na pojednávaní dňa 19.07.2023, keď uviedla, že striedavá starostlivosť trvala do neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti otec maloletej dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/19/2023-309 zo dňa 28.04.2023, a to odsek 14. odôvodnenia. I napriek právnomu záveru odvolacieho súdu okresný súd sa v novom konaní ním dôsledne neriadil. V rozpore so záväzným právnym názorom odvolacieho súdu okresný súd nepristúpil ku konfrontácii matky s výsledkami správ referátu poradensko-psychologických služieb ako aj správ kolízneho opatrovníka, nebolo preukázané, že by striedavú starostlivosť maloletá znášala ťažko a neboli zistené dôvody, pre ktoré došlo k upusteniu striedavej starostlivosti po nariadení neodkladného opatrenia. Matka na pojednávaní dňa 19.07.2023 potvrdila, že osobná starostlivosť o maloletú sa striktnie neriadila v zmysle neodkladného opatrenia a maloletá bola u otca aj nad rámec vymedzený neodkladným opatrením. Už táto skutočnosť spochybnila hypotetický záver okresného súdu o nevhodnosti striedavej starostlivosti, možnom narušení stability výchovného prostredia a nepriaznivých následkov na psychický vývin maloletej, ktorá chce byť s otcom aj nad rámec režimu určeného neodkladným opatrením a matka tento umožňuje. Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to i napriek rozkolom vo vzťahoch medzi rodičmi. Otec uviedol, že neskrýva sklamanie z vývoja celého prípadu, ktorý sa mu javí ako nespravodlivý s prihliadnutím na postup okresného súdu. Apeloval na výklad jednotlivých zákonných ustanovení, ktorý má byť s prihliadnutím na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania.

Otec maloletej uviedol, že odvolanie primárne smeruje voči výroku I. rozsudku okresného súdu, ktorý nie je možné posudzovať izolovane, ale aj vo vzťahu k výrokom III., IV. ako závislým od výroku I.. Podľa otca maloletej zameškané výživné vo výške 320,- Eur, ktoré okresný súd povolil mu splácať v štyroch mesačných splátkach po 50,- Eur je zmaťochné, pretože štyri splátky po 50,- Eur nepredstavujú zameškané výživné vyčíslené okresným súdom za obdobie od 01.01.2023 do 31.10.2023 v celkovej sume 320,- Eur. Úpravu osobného styku otca s maloletou cez letné prázdniny okresný súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, neodôvodnil. Ide o ničím nepodložené, neodôvodnené rozhodnutie okresného súdu. Hoci bez vysvetlenia skonštatoval, že ide o princíp striedania u oboch rodičov. Okresný súd nevysvetlil, že ním určený osobný styk otca s maloletou počas letných prázdnin by bol v jej najlepšom záujme a prečo nie je v záujme maloletej, aby s otcom trávila dva týždne v mesiaci júl a dva týždne v mesiaci august rovnako ako matka, ktorá v zmysle napadnutého rozsudku bude tráviť letné prázdniny s maloletou v rozsahu 48 dní, kým otec len 14 dní.

V časti VI. odvolania otec maloletej prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu uskutočnil záverečné zhrnutie, v ktorom poukázal na rozhodovacia činnosť Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, keď základným prvkom rodinného života je spolužitie rodiča a dieťaťa, ich vzájomné prežívanie obojstrannej prítomnosti, akákoľvek deformácia vzťahu rodič – dieťa spôsobená odcudzením je v neskoršej dobe len veľmi ťažko napravitelná, a to s poukazom na Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 618/05 zo dňa 07. novembra 2005. Ústavný súd považoval za neakceptovateľné, ak namiesto obnovenia či ďalšieho rozvíjania esenciálneho vzťahu sa dostávajú do popredia prvky odlučovania a vzdalovania rodiča a dieťaťa, pričom čas plynie osobitne nevýhodne pre odlúčeného rodiča. Nie je možné preferovať modely fungovania vzťahov medzi oddelenými rodičmi a maloletými deťmi, ktoré majú orgány verejnej moci vžitú, nad záujmom dieťaťa. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva prezumpcia striedavej starostlivosti ako preferovaného modelu pred starostlivosťou jedného z rodičov, keď v najlepšom záujme dieťaťa je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov. Všeobecné súdy by nemali uprednostňovať ponechanie výlučnej starostlivosti väčšinou matky s určitým rozšírením styku druhého rodiča. Je nevyhnutné vychádzať z premisy, že záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti obidvoch rodičov. Riešenie striedavej starostlivosti by malo byť pravidlom, zatiaľ čo iné riešenie je výnimkou, ktorá vyžaduje preukázanie prečo je v záujme dieťaťa iné riešenie. Ak obidvaja rodičia naplňujú všetky kritéria približne rovnakou mierou, je potrebné vychádzať z uvedeného ústavnoprávneho predpokladu, že je v najlepšom záujme dieťaťa byť zverenú do starostlivosti obidvoch rodičov k čomu otec maloletej poukázal na jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu. Právom rodičov je starať sa o dieťa rovnakou mierou a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje aj právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Pre nenariadenie striedavej starostlivosti musia súdy uviesť relevantné a silné argumenty, tieto nestačí len tvrdiť, ale aj preukázať opätovne s poukazom na judikatúru ústavného súdu. Otec maloletej namietal spôsob vykonávania dokazovania a jeho hodnotenia okresným súdom, ktorý sa nesnažil uplatniť zásadu proporcionality v snahe nájsť riešenie, ktoré nebude neprimerane obmedzovať ani právo otca ako rodiča zaručené v článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd. Súdy pri rozhodovaní sa musia snažiť minimalizovať zásah do rodinného života, t.j. aby dieťa nebolo odtrhnuté od osôb, ku ktorým

má silnú náklonnosť, u ktorých dlhodobo zotrvalo a u ktorých nachádza svoj domov a aby bolo zverené do starostlivosti osoby, ktorá uznáva rolu a dôležitosť iných blízkych osôb v živote dieťaťa. Otec maloletej zdôraznil, že okresný súd z titulu obavy o možnosť narušenia stability výchovného prostredia fakticky režim striedavej starostlivosti neoprávnene vylúčil i do budúcnosti a konzervoval súčasný stav. Z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé ako táto stabilita výchovného prostredia a priaznivý psychický vývin maloletej bude zabezpečený práve u matky, ktorej okresný súd v rozpore so zásadou proporcionality zveril maloletú do výlučnej osobnej starostlivosti a že táto úprava je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Maloletá k oboj rodičom, ako aj obaja rodičia k nej majú hlboký citový vzťah, s ohľadom na ktorý je v záujme maloletej, aby bol čo najviac udržiavaný, keďže záujmom dieťaťa je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, pokiaľ je to možné. Otec maloletej poukázal na to, že pri šetrení pomerov v domácnosti matky sa maloleté dieťa odmietlo rozprávať s kolíznym opatrovníkom, a naopak maloletá nemala problém vyjadriť svoj názor pri šetrení pomerov kolíznym opatrovníkom v domácnosti otca. Podľa otca maloletej okresný súd nerozhodol v najlepšom záujme dieťaťa, nedostatočnou mierou chránil právo otca a maloletého dieťaťa na rešpektovanie ich rodinného života, práva na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V danom prípade nebola preukázaná existencia akejkoľvek relevantnej okolnosti, ktorá by vyvrátila prezumpciu v prospech striedavej starostlivosti. V konaní bol preukázaný rad okolností, ktoré svedčili jednoznačne v prospech striedavej starostlivosti. Okresný súd aplikoval v danom prípade pomerne tvrdo tzv. „štandardnú úpravu styku“. Neprihliadol k záujmu dieťaťa, akcentoval predovšetkým záujem matky, preto navrhol odvolaniu vyhovieť so zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s vyjadrením úpravy tejto striedavej starostlivosti nielen v jednotlivých týždňoch kalendárneho roka, ale aj počas jarných prázdnin, veľkonočných, vianočných a novoročných sviatkov s tým, že výživné sa neurčí a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

27. K odvolaniu podaného otcom maloletej sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý zotrval na svojich vyjadreniach a súhlasil s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

28. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej uviedla, že s rozhodnutím okresného súdu súhlasí, navrhuje ho potvrdiť a rozhodnúť pred odvolacím súdom bez nariadenia pojednávania. Mala za to, že rozsudok okresného súdu je zákonný. Vykonané dokazovanie preukázalo skutkový stav veci, pretože okresný súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými skutočnosťami potrebnými pre rozhodnutie vo veci úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu. Po vrátení veci Krajským súdom Žilina okresný súd doplnil dokazovanie výsluchom účastníkov k aktuálnym pomerom, ako aj výsluchom maloletej, čím postupoval v intenciách záväzného právneho názoru nadriadeného súdu. Podľa názoru matky osobitne bol zvážený názor maloletej ako si predstavuje úpravu styku s otcom, ktorý okresný súd následne upravil tak, aby právo otca na styk s maloletou zostalo zachované. Navyiac okresný súd akceptoval otcove dôvody, pre ktoré nerealizuje styk s maloletou utorky a štvrtky a pridal otcovi maloletej do úpravy styku navyše ešte jeden deň. Uviedla, že považuje za smutné, ak otec nedokáže rešpektovať želanie vlastnej dcéry o úprave styku, ale neustále trvá na striedavej osobnej starostlivosti, ktorá podľa názoru matky ako aj kolízneho opatrovníka nie je v záujme maloletej. S otcom je problematická komunikácia, čo bolo aj dôvodom, pre ktorý okresný súd upustil od uloženia výchovného opatrenia v podobe psychologicko-sociálneho poradenstva. Striedavá starostlivosť je inštitút, ktorý môže fungovať, pokiaľ je to výlučným želaním dieťaťa, pokiaľ je dieťa rozumovo aj citovo na takýto typ starostlivosti pripravené a zvyknuté a ak je tento typ starostlivosti aj v jeho záujme. Toto neplatí v prípade maloletej dcéry, ktorá žije už viac ako tri roky v režime podľa neodkladného opatrenia, na ktorý je zvyknutá, ktorý jej vyhovuje. Ak aj okresný súd nevyhovел otcovmu návrhu na striedavú starostlivosť, matka mala za to, že styk s dcérou bol upravený pomerne široko, tak aby ostali zachované aj práva druhého rodiča. Pri rozhodnutí okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti ako aj na želanie maloletej, na názor kolízneho opatrovníka, ktorý jednoznačne uviedol, že v danom prípade striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme dieťaťa.

29. Postupom okresného súdu bolo vyjadrenie matky maloletého dieťaťa doručené kolíznemu opatrovníkovi a právnomu zástupcovi otca maloletého dieťaťa s možnosťou vyjadrenia sa k nemu v lehote 10 dní, ktorú možnosť nevyužil otec maloletého dieťaťa ani kolízny opatrovník. Zo strany otca maloletého dieťaťa prostredníctvom právneho zástupcu bolo oznámené, že nepovažuje za potrebné vyjadrovať sa k vyjadreniu kolízneho opatrovníka ani k vyjadreniu matky maloletého dieťaťa a žiada urýchlené predloženie odvolania otca maloletej Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní.

30. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného otcom maloletej ako osobou oprávnenou v zákonnej odvolacej lehote posúdil napadnutý rozsudok okresného súdu za aplikácie ust. § 65, § 66, § 67 CMP postupom bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem a verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania ust. § 219 ods. 1, 3 CSP bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie za aplikácie ust. § 387 ods. 1, 2 CSP s vykonaním opravy chyby v počítaní, písaní za primeranej aplikácie ust. § 224, § 378 ods. 1 CSP, § 2 ods. 1 CMP vo výroku o zameškanom výživnom. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

31. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie podané otcom maloletej bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/119/2023-427 zo dňa 23.01.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 30.01.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

32. Primárne krajský súd uvádza, že základom jeho rozhodnutia je aplikácia ust. § 387 ods. 2 CSP, pretože sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými okresným súdom v napadnutom rozsudku, preto v podrobnostiach na ne odkazuje. Práve z titulu aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP nie je potrebné a ani žiaduce, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie skutkové zistenia a právne závery, ktoré už vyjadril okresný súd v napadnutom rozsudku, pretože je postačujúce na ne len odkázať, ak z hľadiska predmetu konania jeden celok tvorí tak konanie pred okresným súdom ako aj pred odvolacím súdom. Krajský súd za rešpektovania ust. § 387 ods. 3 druhá veta CSP sa však v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvádzanými v odvolaní podanom otcom maloletej.

33. K námietke nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajský súd uvádza, že rozsudok okresného súdu za aplikácie ust. § 220 ods. 2 CSP je rozsudkom, v ktorom sú uvedené vykonané dôkazy, ich vyhodnotenie, vyjadrenie skutkového záveru, ktorý bol za aplikácie rozhodných zákonných ustanovení právne posúdený. Okresný súd tak skutkové, ako aj svoje právne zhodnotenie vyjadril v dostatočnom rozsahu potrebnom k tomu, aby sa rozsudok okresného súdu stal spôsobilým predmetom posudzovania v odvolacom konaní. Závery rozhodnutia okresného súdu mali základ vo vykonanom dokazovaní, ktoré bolo v dostatočnom rozsahu. Ak aj otec maloletej namietal nedostatočné dokazovanie, resp. nesprávne vyhodnotenie jednotlivých dôkazov, tak uvedené netvorilo relevantný odvolací dôvod, pokiaľ v konečnom dôsledku je to v dispozícii súdu, ktorý rozhodne o (ne)vykonávaní dôkazov. Vzhľadom k uvedenému preto neakceptovanie návrhov na vykonanie dokazovania, resp. neakceptovanie vyhodnotenia dôkazov predkladané účastníkom konania samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení jeho práv na spravodlivý proces. Krajský súd mal za zistené, že k hodnoteniu dôkazov pristúpil okresný súd tak, že každý dôkaz posudzoval jednotlivo a následne všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Do obsahu základného práva podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

34. Po oboznámení sa s priebehom konania pred okresným súdom krajský súd nezistil, že by došlo k zásahu do práv otca maloletej tak, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, pretože otec ako aj matka maloletej mali v súdnom konaní vytvorené rovnaké procesné podmienky na uplatňovanie práv, oprávnených záujmov v súvislosti s predmetom konania a ani jeden z nich nemal danú možnosť podstatnej výhody oproti druhému.

35. Krajský súd uvádza, že nezistil nesprávny postup pred okresným súdom, ktorým by došlo k porušeniu práva otca maloletej na spravodlivý proces a ani nebola zistená iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie okresného súdu.

36. Krajský súd na základe nižšie uvedeného konštatuje, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza aj z právneho posúdenia veci,

ktoré nie je v rozpore s judikatúrou vzťahujúcou sa k výkladu zákonného ustanovenia Zákona o rodine o striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Otec maloletej v odvolaní namietal to, že okresný súd svojím v poradí druhým rozsudkom nerešpektoval závery, ktoré vyplývali zo zrušujúceho rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/19/2023-309 zo dňa 28. apríla 2023, ktorým bol v danej veci prvý rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd po oboznámení sa s predmetným rozsudkom odvolacieho súdu uvádza, že okresný súd osobitne v odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na závery Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho, ktorým v poradí prvý rozsudok okresného súdu bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, poukázal na potrebu dokazovania za účelom bližšieho ozrejmienia vzťahu maloletej k obom rodičom, prípadne zväžiť nariadené znalecké dokazovanie, aký vzťah má maloletá k obom rodičom a ako by na ňu vplývala zmena výchovného prostredia v prípade nariadenia striedavej osobnej starostlivosti. Nie je možné súhlasiť s námietkou otca maloletej, že by okresný súd nerešpektoval závery zrušujúceho rozsudku odvolacieho súdu, pretože po vrátení veci doplnil dokazovanie okrem iného aj výsluchom maloletej A., keďže práve zrušujúci rozsudok krajského súdu kládol dôraz na to, aby sa bližšie ozrejmil vzťah maloletej k obom rodičom, bolo doplnené dokazovanie o aktuálny názor maloletej, čo okresný súd uskutočnil. Práve aj týmto doplneným dokazovaním okresný súd rešpektoval pri svojom rozhodovaní záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú (Čl. 5 Zákona o rodine).

37. Okresný súd pri dostatočne vykonanom dokazovaní s dôrazom na prioritu záujmu maloletého dieťaťa, ktorá bola zvýraznená aj v záveroch zrušujúceho rozsudku krajského súdu, vychádzal zo stavu, ktorý tu mal v čase rozhodnutia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP), čo bol zákonný postup.

38. Rozhodnutie okresného súdu nie je arbitrárne ani svojvoľné, pretože v odôvodnení okresný súd jasným a zrozumiteľným spôsobom vyjadril závery, pre ktoré mal za to, že nie je možné vyhovieť návrhu otca maloletej na striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov, ako aj zdôvodnenie, prečo bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Okresný súd vo svojom rozhodnutí dostatočne poukázal na stabilitu výchovného prostredia, v ktorom je maloletá toho času ukotvená, t.j. u matky, poukázal aj na to, že od nariadeného pojednávania (jar 2022) dieťa nie je v striedavej osobnej starostlivosti. Vyjadrením stability výchovného prostredia ako jednej zložky pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa v zmysle Čl. 5 písm. b) Zákona o rodine, ktorá bola konštatovaná u matky, okresný súd nepoprel záujem otca ako rodiča na styk s maloletou, ak okresný súd svojím rozsudkom rozšíril styk otca s maloletou (odsek 56. odôvodnenia rozsudku okresného súdu v spojení s výrokom rozsudku okresného súdu o úprave styku) a ani nepoprel zákonný inštitút striedavej osobnej starostlivosti tak, ako to namietal v odvolaní otec maloletej.

39. Krajský súd v súvislosti s návrhom otca na striedavú osobnú starostlivosť, ktorému po v potrebnom rozsahu vykonanom dokazovaní nebolo vyhovené, ak maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, zdôrazňuje, že záujem rodiča nemôže prevýšiť záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol rešpektovaný rozhodnutím okresného súdu. Pri zisťovaní záujmu maloletej bolo konštatované, že dieťa je so stavom, aký bol doteraz, spokojné a nechce na tom nič meniť.

40. Ďalšou zložkou pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa v zmysle Čl. 5 Zákona o rodine, a to pod písmenom g), je názor dieťaťa. Ak okresný súd tento názor maloletej popri ostatných zistení vzal pri rozhodovaní do úvahy, tak jeho postup bol zákonný, vecne správny s rešpektovaním záujmu maloletého dieťaťa ako prvoradého hľadiska, čo však nijakým spôsobom neneguje to, že maloletá má rada otca, má k nemu citový vzťah, ako aj k matke. Krajský súd odkazuje na odsek 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje.

41. Ak okresný súd vykonal výsluch maloletej v neprítomnosti rodičov, za prítomnosti kolízneho opatrovníka a maloletá nesúhlasila so sprístupnením záznamu z jej výsluchu rodičom, tak okresný súd správne postupoval nielen pri vyjadrení záverov v odseku 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku, t.j. keď nebola nahrávka sprístupnená rodičom, ale aj ak k sprístupneniu nedošlo ani v zmysle podanej žiadosti otcom maloletej v zmysle čl. 377 spisu Oznámením zo strany okresného súdu zo dňa 17.10.2023 (čl. 379 spisu). Okresný súd vecne správne poukázal na to, že sprístupnením záznamu rodičom by došlo k zmareniu účelu výsluchu dieťaťa, a to slobodne a bez ovplyvňovania vyjadriť svoj názor, za súčasného zistenia, že maloletá vníma napätie medzi rodičmi, ktoré sa odráža v ich

vzájomnej komunikácii, avšak vie, že obaja rodičia ju majú radi v rovnakej miere s poukazom aj na správu z poradensko-psychologického procesu ÚPSVaR Žilina, referátu poradensko-psychologických služieb (odsek 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

42. Podľa názoru krajského súdu otec maloletej v odvolaní nedôvodne pre tento predmet konania, a to rozhodovanie o návrhu otca na striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov maloletej, poukazoval na iné súdne konania, týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností, navyiac aj z dôvodu, pokiaľ Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 9CoP/32/2022 zo dňa 23. augusta 2022 dal súhlas matke na zápis maloletej A. do Základnej školy D. XX, E.. Pokiaľ aj nedôvodne otec maloletej v odvolaní poukazuje na veci súvisiace s výkonom rodičovských práv a povinností, tak aj v spojení s odsekom 46. odôvodnenia napadnutého rozsudku bolo zrejmé, že pri ich výkone otec maloletej docieľuje svoj názor, ak maloletá zmenila nepovinný predmet z etickej výchovy na náboženstvo, otec maloletej presadil krúžok anglického jazyka.

43. Podľa krajského súdu závery okresného súdu nie sú v rozpore s judikatúrou uvedenou v odvolaní otca maloletej. Podľa výsledkov dokazovania matka svojím postupom neeliminuje pôsobenie otca ako druhého rodiča vo výchove maloletej. Rozdielnosť názorov rodičov na otázky pri výkone rodičovských práv a povinností nepredstavuje, že druhý rodič v prípade neakceptovania oponencie stráca svoje výchovné pôsobenie. Sú to rodičia, ktorí vo svojej zodpovednosti za výchovu maloletej majú povinnosť komunikovať a prijímať rozhodnutia s ohľadom na najlepší záujem maloletej, a nie presadzovať svoj iný názor oproti druhému rodičovi. Z odseku 46. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu po dokazovaní vyplynulo, že vo väčšej miere je to matka, ktorá má ochotu pristúpiť na požiadavky otca. Ak aj matka formulovala svoje názory, postoje, na ktoré poukazoval otec v odvolaní na strane 16, tak len s prihliadnutím k záujmu maloletej.

44. Rozsudkom okresného súdu neboli popreté práva otca maloletej a ani jeho vplyv na výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletej, ak došlo aj v rámci úpravy styku k jeho rozšíreniu, t.j. v takom rozsahu, v ktorom v potrebnej a dostatočnej miere bude môcť otec maloletej naplňať svoje rodičovské práva, ako aj povinnosti. Nie je možné súhlasiť s odvolacím dôvodom v tom, že striedavá osobná starostlivosť medzi rodičmi maloletej prebiehala pred rozhodnutím okresného súdu, ak na základe odseku 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa výsledkov dokazovania táto striedavá osobná starostlivosť od jari 2022 neprebíha. Ak aj matka maloletej vo väčšej miere mala ochotu pristúpiť na požiadavky otca, resp. umožnila styk otcovi vo väčšom rozsahu, ako vyplynulo zo súdneho rozhodnutia, uvedené sa nedotklo vecne správnych záverov napadnutého rozsudku okresného súdu, že striedavá starostlivosť by nebola v najlepšom záujme maloletej. Inými slovami vyjadrené krajským súdom, ak aj matka maloletej z dôvodu svojej prístupnosti umožnila otcovi maloletej styk vo väčšom rozsahu, uvedené nemožno stotožňovať s tým, že pred rozhodnutím okresného súdu prebiehala striedavá osobná starostlivosť rodičov o maloletú. Takýto postup matky bol rešpektovaním záujmu maloletej, ak táto chcela dlhšie zotrvať u otca a súčasne akceptovaním pozície otca ako druhého rodiča.

45. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, ktoré rešpektovalo záujem maloletého dieťaťa, ak boli vzaté do úvahy zložky záujmu maloletého dieťaťa podľa Čl. 5 písm. b), g) Zákona o rodine, a to stabilita prostredia, ktorá bola konštatovaná u matky maloletej so zohľadnením názoru maloletej, ktorá na doterajšom stave nechce nič meniť za zohľadnenia zdravého psychického vývinu maloletej, ako aj, že maloletá vzťahovo preferuje o niečo viac matku (odsek 15., 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu).

46. Nie je možné súhlasiť s odvolacím dôvodom otca maloletej, že by okresný súd pri rozhodovaní vzal do úvahy len názor maloletej, ak okresný súd v rozsahu vykonaných ďalších dôkazov dospel k správnosti rozhodnutia, že zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky je v najlepšom záujme maloletej. Okresný súd jasne vyjadril závery, pre ktoré nerozhodol o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré dôvody v jednotlivosti uviedol v odseku 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Rozhodnutie okresného súdu je v súlade aj s Článkom 3 ods. 1. Dohovoru o právach dieťaťa a pri zisťovaní názoru maloletej v súlade aj s Článkom 12 ods. 1., 2. tohto Dohovoru.

47. Okresný súd preskúmal rodinnú situáciu, t.j. faktory skutkové, citové, psychologické, materiálne či zdravotné a urobil vyvážené a rozumné posúdenie dotknutých záujmov, pritom mal neustále na pamäti nájdenie najlepšieho riešenia pre maloleté dieťa. Krajský súd poukazuje aj na stanovisko psychologičky na referáte poradensko-psychologických služieb, ktorá navrhla rodičom postupné rozširovanie styku -

starostlivosti, preto okresný súd mal daný skutkový základ pre vecne správne rozhodnutie o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, keď správnym postupom bolo prihliadané aj na „želanie“ maloletej.

48. Vo všeobecnosti krajský súd k odvolacím dôvodom otca maloletej k inštitútu striedavej osobnej starostlivosti uvádza, že prináša aj zvýšené nároky na psychiku dieťaťa, na vzájomnú komunikáciu rodičov, schopnosť dohodnúť sa na jednotnom postupe vo výchove dieťaťa a na riadnom zabezpečení jeho potrieb. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov aj negatívne vplyvy, keďže pri niektorých povahách detí sa táto nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine. Samotná schopnosť rodiča zabezpečiť starostlivosť o dieťa, ani dobrý vzťah dieťaťa k rodičovi nepostačuje na záver o vhodnosti striedavej starostlivosti rodičov. Ak aj v danej veci podľa odseku 46. odôvodnenia napadnutého rozsudku bolo konštatované, že došlo k podstatnému zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, predsa dochádza k čiastočným nezhodám, ktoré by v prípade striedavej starostlivosti obidvoch rodičov už nemohli mať priestor, ak aj podľa správy z poradensko-psychologického procesu ÚPSVaR Žilina, referátu poradensko-psychologických služieb bolo konštatované, že maloletá vníma napätie medzi rodičmi, čo sa odráža v ich vzájomnej komunikácii. Nebolo preukázané, že by maloletá bola v režime striedavej starostlivosti dlhodobejšie, že by mala navyknutý takýto režim. Okresný súd vecne správne prihliadol na to, že maloletá je žiačkou druhého ročníka základnej školy, pribudli jej školské povinnosti, z ktorého titulu si musí zvyknúť aj na nový režim, k čomu by neprispelo striedanie výchovného prostredia v prípade striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Okresný súd správne postupoval, pokiaľ nevykonal znalecké dokazovanie, ak zistený skutkový záver podľa vykonaných dôkazov bol dostatočný pre rozhodnutie okresného súdu, keď aj Krajský súd v Žiline vo svojom zrušujúcom rozsudku v odseku 17. odôvodnenia dal len na zväženie nariadenie znaleckého dokazovania.

49. V časti V. odvolania podaného otcom maloletej bolo uvedené, že odvolanie primárne smeruje voči v poradí výroku I. napadnutého rozsudku okresného súdu, avšak v poradí k výrokom III., IV. napadnutého rozsudku okresného súdu bolo uvedené, že ide o závislé výroky, ktoré nemožno posudzovať izolovane. V zmysle odvolania zameškané výživné vo výške 320,- Eur, ktoré má otec maloletej povolené splácať v štyroch mesačných splátkach po 50,- Eur, odvolateľ hodnotil ako zmätočné, ak štyri splátky po 50,- Eur nepredstavujú zameškané výživné vyčíslené okresným súdom za obdobie od 01.01.2023 do 31.10.2023 v celkovej sume 320,- Eur. Krajský súd upriamuje pozornosť odvolateľa nielen na výrokovú časť rozsudku okresného súdu, ale aj na odsek 55. odôvodnenia, ktoré sa viaže k zameškanému výživnému v spojení s odsekom 54. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorý sa viazal k výrokovej časti rozsudku okresného súdu o určení výšky vyživovacej povinnosti. Okresný súd pri zameškanom výživnom zohľadnil uhradené výživné v mesiacoch 1-5/2023 po 120,- Eur, t.j. $5 \times 120,- \text{ Eur} = 600,- \text{ Eur}$ a v mesiacoch 6-10/2023 po 60,- Eur, t.j. $5 \times 60,- \text{ Eur} = 300,- \text{ Eur}$, súčtom 900,- Eur. Podľa odseku 54. odôvodnenia napadnutého rozsudku bola určená vyživovacia povinnosť za obdobie od 01.01.2023 do 31.08.2023 po 120,- Eur, t.j. $8 \times 120,- \text{ Eur} = 960,- \text{ Eur}$ a za obdobie od 01.09.2023 130,- Eur mesačne, t.j. $130,- \text{ Eur} \times 2 = 260,- \text{ Eur}$ (s poukazom na dátum rozhodnutia okresného súdu a určenia vyživovacej povinnosti), t.j. v súčte okresným súdom určená vyživovacia povinnosť 960,- Eur + 260,- Eur = 1.220,- Eur. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti so zohľadnením o uhradené výživné, tak v rozdiel sumy 1.220,- Eur – 900,- Eur predstavuje 320,- Eur, ktorá zodpovedá zameškanému výživnému, o výške ktorého správne rozhodol okresný súd. Ak bolo povolené otcovi splácať v štyroch mesačných splátkach po 50,- Eur s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok zameškané výživné 320,- Eur, tak len chybou v počítaní, písaní k uvedenému došlo, ktorá chyba bola odstránená odvolacím súdom za primeranej aplikácie ust. § 224, § 378 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP výrokom rozsudku krajského súdu.

50. Krajský súd zvýrazňuje, že okresný súd zdôvodnil, prečo nebolo možné vyhovieť návrhu otca maloletej na spoločnú striedavú starostlivosť oboch rodičov a zdôvodnil aj úpravu styku otca s maloletou podľa odseku 56. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Pri úprave styku, a to počas sviatkov a prázdnin okresný súd určil styk otcovi s maloletou vyvážené so zohľadnením proporcionálneho výkonu práv a povinností obidvoch rodičov za súčasného rešpektovania toho, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Ani v tomto smere nebola zistená nesprávnosť rozhodnutia okresného súdu. Ak aj otec maloletej v rozsahu podaného odvolania vzhľadom k rozhodovacej činnosti ústavného súdu apeloval na prioritu striedavej starostlivosti, tak krajský súd uvádza, že táto musí byť zohľadnená

v okolnostiach každej konkrétne posudzovanej veci, ktoré okolnosti okresný súd zohľadnil, tieto vyjadril za vzatia do úvahy najlepšieho záujmu maloletej, vyjadrenia jej názoru, a preto po zistení skutkového stavu, ktorý bol dostatočne posúdený, okresný súd dospel aj k správne právnemu názoru za aplikácie Čl. 5, § 24 ods. 1, 3, 5 Zákona o rodine v spojení s okresným súdom uvedenými ďalšími rozhodnými zákonnými ustanoveniami.

51. K odvolaniu otca maloletej, k jeho rozsahu krajský súd uvádza, že vzhľadom k návrhu otca na spoločnú striedavú starostlivosť obidvoch rodičov a rozhodnutie okresného súdu, ktorým maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a s tým súvisiace ďalšie výroky boli závislými výrokmi, preto pri nezistení dôvodov na zrušenie rozsudku okresného súdu, resp. jeho zmenu, vo vyvolanom odvolacom konaní rozsudok okresného súdu potvrdil v celosti za aplikácie ustanovenia § 387 ods. 2 CSP ako zákonné a vecne správne rozhodnutie.

52. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak neboli zistené dôvody postupu v zmysle § 54, § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.